

**BÅSTADS
KOMMUN**

Upprättad
2021-03-04

Reviderad

Råd och anvisningar

**Åtkomligheten för räddningstjänsten, samt utrymning
med hjälp av räddningstjänsten.**

Båstads kommun

Räddningstjänsten
269 80 BÅSTAD
Telefon: 0431-771 20

Inledning

Detta dokument är tänkt att komplettera och förtydliga tillämpliga lagar och regelverk som rör åtkomlighet för räddningsinsatser såsom Boverkets byggregler och lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778).

Syfte

Utrymning från fönster med hjälp av räddningstjänsten får tillgodoräknas som en av utrymningsvägarna från bostäder och mindre kontor, förutsatt att högst 15 personer utrymmer denna väg från brandcellen. Vid räddningsinsats förutsätts att byggnaden är åtkomlig för räddningstjänsten. Om befintligt vägnät eller motsvarande inte uppfyller kravet skall en särskild räddningsväg anordnas.

Dokumentet beskriver förutsättningarna för att utrymning ska kunna ske med hjälp av räddningstjänsten, samt förutsättningarna för anordnandet av räddningsvägar för att öka räddningstjänstens åtkomlighet till byggnader.

Omfattning och ansvar

Dokumentet berör byggherrar, brandkonsulter, markprojektörer, förvaltare och andra personer som ska upprätta eller underhålla en räddningsväg och/eller en uppställningsplats för räddningstjänstens fordon eller bärbara stegutrustning.

Utrymning

Utrymning från fönster med hjälp av räddningstjänsten får tillgodoräknas som en av utrymningsvägarna från bostäder (VK3) och mindre kontor (VK1), förutsatt att högst 15 personer utrymmer denna väg från brandcellen.

Bärbar stege

Boverkets byggregler medger att räddningstjänstens bärbara stege kan användas om det vertikala avståndet mellan marken och fönsters underkant eller balkongräcket inte överstiger 11,0 meter. Vid utrymning med hjälp av bärbar stege ska det finnas uppställningsyta enligt beskrivning av uppställningsplats för bärbar stege i detta dokument.

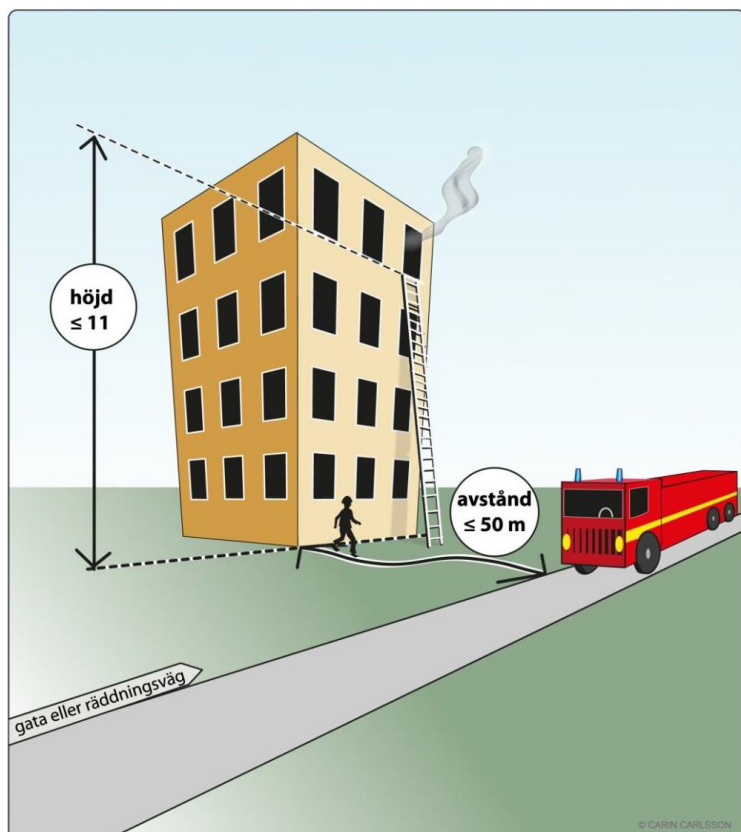
För att kunna utrymma via räddningstjänstens bärbara stege krävs att personerna har fysiska och psykiska förutsättningar för att själva klättra ut genom ett fönster/över ett balkongräcke och vidare ner på stegen. Personer som utrymmer via bärbar stege förväntas kunna utrymma själva och räddningstjänstens personal klättrar endast upp för att bistå de utrymmande.

Vid nyproduktion och ombyggnation rekommenderar Räddningstjänsten att det skapas åtkomlighet för räddningstjänstens höjdfordon till byggnader med fler än två våningar ovan mark. Uppställningsplats för höjdfordon ska då utföras enligt beskrivning i detta dokument.

Väg till uppställningsplats

Då utrymning förväntas ske med bärbar stege får avståndet vara maximalt 50 meter från räddningstjänstens fordon till uppställningsplatsen för den bärbara stegen. Terrängen mellan släckbilen och byggnaden/uppställningsplatsen för stegen ska vara lättframkomlig. Stegen ska inte behöva lyftas över murar, plank eller över starkt lutande underlag såsom branta backar och dylikt.

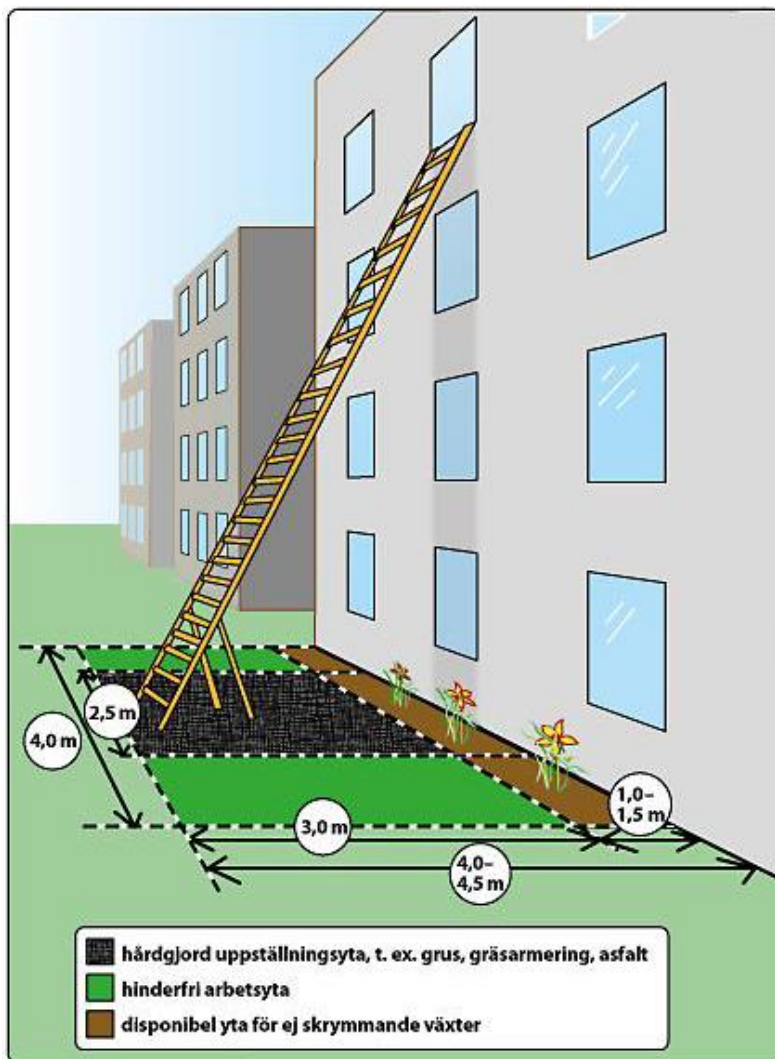
Den bärbara stegen ska inte behöva transporteras genom dörrar/grindar, upp för trappor eller dylikt för att nå uppställningsplatsen. I undantagsfall kan dock stegen behöva transporteras genom en enstaka dörr/grind in till en innergård eller via en passage och då ska dessa vara utformade så att stegen lätt kan bäras igenom.

Utformning av uppställningsplats

Uppställningsplats för bärbar stege kräver en 3 meter lång uppställningsyta, placerad 1-1,5 meter från husväggen eller balkongkanten. Uppställningsytan bör vara hårdgjord (asfalt, grus, gräsarmering) men gräsmatta kan accepteras om det bedöms att denna har tillräcklig bärighet för att klara stegen samt vikten från två personer (totalt minst 250 kg).

Uteplatser, planteringar, utskjutande konstruktioner etc. får inte försvåra uppställning av den bärbara stegen. Förutsättningar för hinderfri och disponibel arbetsyta samt hårdgjord uppställningsyta framgår av figuren nedan.

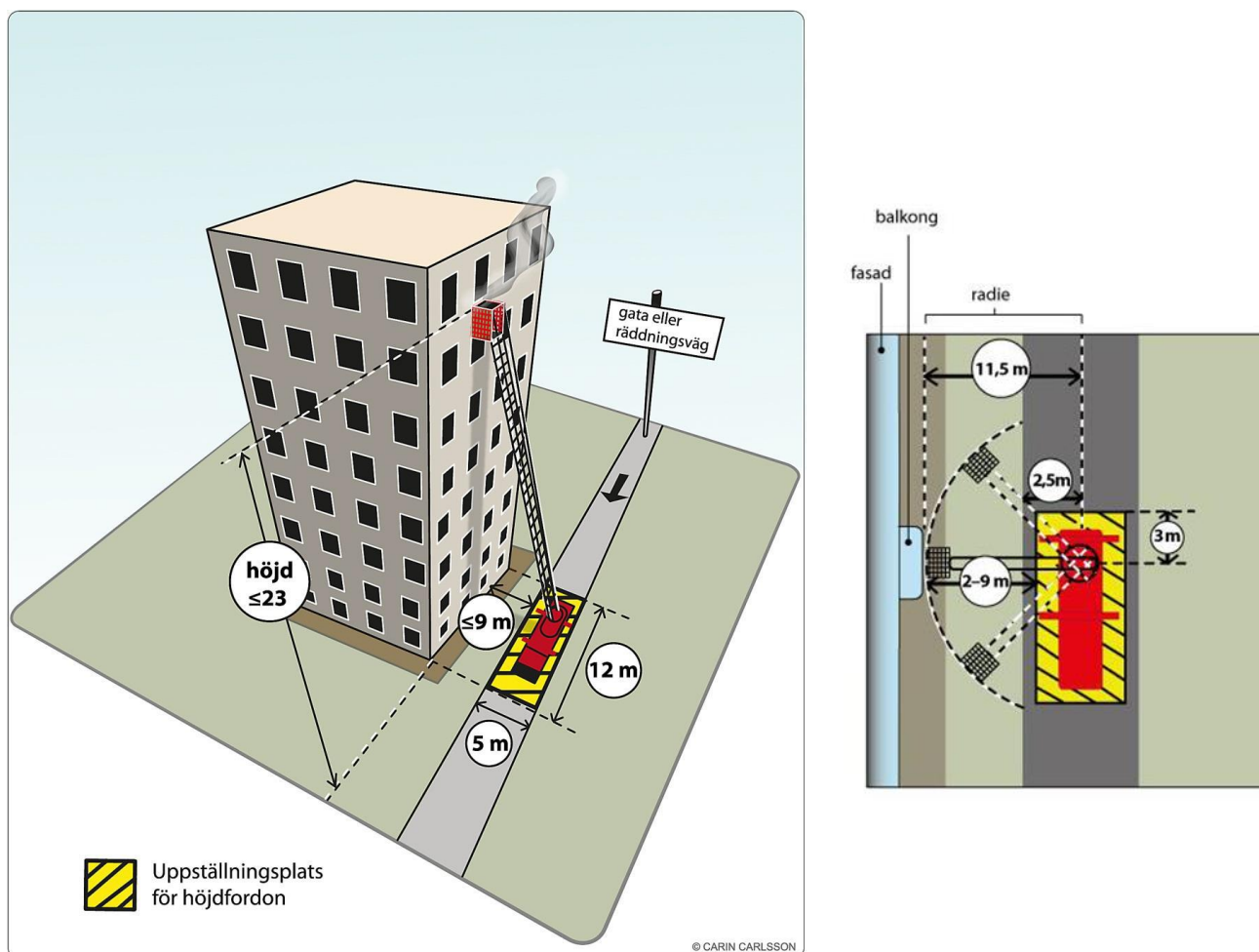

Höjdfordon

Räddningstjänsten Båstad förfogar ej över eget höjdfordon, vid behov rekvireras höjdfordon från grannkommunerna. Stegutrymning med höjdfordon kan därför inte erbjudas inom den kritiska tiden i ett första skede.

Räddningstjänstens höjdfordon kan inte dimensioneras som en alternativ utrymningsväg då det inte kan ske inom godtagbar tid. Däremot kan höjdfordon användas för att effektivisera räddningsinsatsen under förutsättning att körbar väg/räddningsväg och uppställningsplatser för höjdfordon finns. Vidare ska avståndet mellan marken och fönstrets underkant eller balkongräcket inte överstiga 23 meter. Högre byggnader ska dimensioneras för utrymning utan hjälp av

räddningstjänsten. Räddningsväg och uppställningsplatser ska utföras enligt beskrivning i detta dokument.

Utformning av uppställningsplats för höjdfordon

En uppställningsplats för räddningstjänstens fordon ska uppfylla följande krav som återfinns i byggreglerna:

- Minst 5 meter bred och 12 meter lång
- Maximalt 8,5 % lutning i någon riktning
- Bärigheten bör motsvara gatunätets bärighet.
- Vara placerad utanför de balkonger eller fönster som ska kunna nås med höjdfordon.
- Vara placerad maximalt 9 meter från husvägg eller balkongkant. Avståndet mäts från fasaden eller balkongkanten till kanten på uppställningsplatsen.

Räddningstjänsten har följande tillägg:

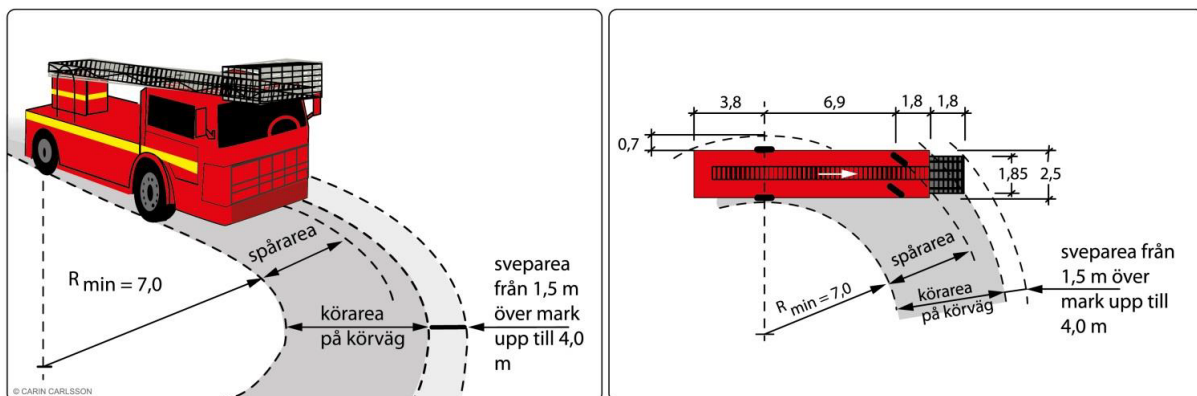
- Uppställningsplatsen bör inte placeras närmre än 2 meter från byggnadens fasad/balkongkant för att skapa arbetsyta kring fordonet och tillgänglighet lägre ner i byggnaden.
- Ett avstånd på 6-9 meter från kant på uppställningsplats till fasad/balkongkant ger bäst förutsättningar för ett snabbt och säkert ingripande.

Utformning av räddningsväg

Räddningsvägen ska kunna nås utan att fordonet behöver backa in. Det godtas att fordonen backar ut från en räddningsväg.

En räddningsväg skall uppfylla följande krav:

- Minst 3,5 meter körbanebredd
- Minst 4,0 meter fri höjd
- Maximalt 8 % längslutning
- Maximalt 2 % tvärfall
- Minst 50 meter vertikalradie
- Minst 7,0 meter innerradie i kurvor samt tillräcklig breddökning och hindersfritt sidosområde före, genom och efter kurvan så att typfordon enligt bild nedan kan framföras.
- Hårdgjord yta som klarar minst 100kN axeltryck

Räddningsvägen ska normalt ansluta i närheten till byggnadens gatuadress. För att säkerställa tillgänglighet till områdets räddningsväg krävs parkeringsförbud vid infarten. Det kan exempelvis lösas med markeringar i gatan eller fasning av kantstenar. Fastighetsägaren är ansvarig för att det finns en fullgod infart till räddningsvägen. Kontakt bör tas med kommunen för att hantera eventuella avtal samt parkeringsförbud som krävs för att anordna infart till räddningsvägen. Observera att infarten ska vara utformad så att höjdfordonet kan svänga in på räddningsvägen, se krav på räddningsväg ovan.

En räddningsväg ska vara tydligt utmärkt med standardiserad skylt, se figur nedan. Det ska tydligt framgå i terrängen hur räddningsvägen löper längs hela sin sträckning. Här är det särskilt viktigt att säkerställa funktionen vintertid. Även uppställningsplatsen bör markeras om den inte är lätt identifierbar.

Inga hinder så som träd, trädkronor, lyktstolpar, skyltar, betongsuggor, parkerade bilar eller liknande får inskränka på uppställningsplatsens fria mått eller hindra stegen från att nå de lägenheter och kontor som den är tänkt att utrymma. Vid nyetablering av bostäder eller kontor som ska utrymmas med hjälp av räddningstjänsten uppstår ibland problem mellan trädplantering och uppställningsplats för räddningstjänstens fordon. Därför är det viktigt att räddningstjänstens tillgänglighet och plantering av träd samordnas. Räddningstjänsten har inte möjlighet att avgöra om träd kommer att inkräkta på uppställningsplatser eller hindra tillgänglighet i framtiden utan byggherren/fastighetsägaren ansvarar för att säkerställa räddningstjänstens åtkomlighet. Om räddningstjänstens åtkomlighet inte kan säkerställas krävs att byggnaderna dimensioneras för utrymning utan räddningstjänstens medverkan.

Bommar och lås

Bommar, grindar och dylikt ska lätt kunna öppnas. Eventuell låsning kan ske med

- Brandkårslås enligt svensk standard SS 3654.
- Trekantsnyckel i storlekarna 12 mm.

		
Brandkårsnyckel	Trekantsnyckel	

Låsen bör utformas på sådant sätt att nyckel **kan tas ur låset** då bommen öppnats. Detta så att räddningstjänsten kan öppna flera lås med samma nyckel.

Underhåll av räddningsvägar och uppställningsplatser

Räddningsvägar och uppställningsplatser ska upprätthålla sin funktion oavsett årstid eller tidpunkt på dygnet. Räddningsvägen/uppställningsplatsen får aldrig blockeras av fordon, containrar, träd, växtlighet eller andra föremål. Vid snö eller vinterväglag ska räddningsvägen/uppställningsplatsen snöröjas och sandas. Träd, stenar och dylikt får ej vara placerade så att det bildas snövallar som sedan blockerar räddningsvägen/uppställningsplatsen. Det är fastighetsägarens ansvar att underhålla räddningsvägen/uppställningsplatserna och kontroll av dessa bör ingå i det systematiska brandskyddsarbetet (SBA).